

Öberg & Associés

Kammarrätten i Stockholm
Avdelning 3
Box 2302
103 17 STOCKHOLM
Mål nr 7982-08, 7983-03, 7984-08

Stockholm, den 25 mars 2009

YTTRANDE

I MÅL 7982-08, 7983-08 OCH 7984-08 DAG LARSSON ./.. STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Klagande: Dag Larsson, Dalslandsgatan 3, 118 58 STOCKHOLM (härefter
”klaganden”)

Ombud
Advokat Ola Wiklund
Wistrands Advokatbyrå KB
Box 7543
103 93 STOCKHOLM

Motpart: Stockholms läns landsting

Biträtt av advokat Ulf Öberg
Advokatfirman Öberg & Associés AB
Box 2098, 103 13 Stockholm
Tel 08-545 12 550
Fax 08-545 12 559

Överklagade beslut: Länsrättens i Stockholms län domar av den 19 september 2008 i målen nr. 10013-08, 10663-08 och 10665-08.

Saken: Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900) – KL.

Ö&A

1. Stockholms läns landsting har följande att anföra med anledning av klagandens yttrande av den 23 februari 2009 (aktbilagor 50-54).

I – BEVISBÖRDANS PLACERING VID LAGLIGHETSPRÖVNING

2. Av Kammarrättens nyligen avkunnade dom av den 16 februari 2009 i mål 4514-07 Thomas Svensson ./ Stockholm Stad, framgår att Kammarrätten har att pröva det överklagade beslutet mot bakgrund av de förhållanden och sakomständigheter som förelåg vid tidpunkten för det överklagade beslutet. Klagandens argumentation kring överlåtelseerna av Akalla, Viksjö och Upplands Väsby vårdcentraler, som såldes år 2009, bör därför lämnas utan avseende.
3. Vidare gäller, i mål där en kommunmedlem har begärt laglighetsprövning av ett kommunalt beslut, som huvudregel att det är kommunmedlemmen som har bevisbördan för att visa att beslutet skall upphävas enligt någon av de grunder som anges i 10 kap. 8 § KL.
4. Det åligger därmed i första hand Dag Larsson att såsom klagande på goda grunder påvisa att ett statligt stöd föreligger. Klaganden har emellertid inte visat, eller ens gjort sannolikt, att de aktuella försäljningarna har skett till underpris, att de snedvrider konkurrensen på den gemensamma marknaden, eller påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
5. Stockholms läns landsting har å sin sida redan fullgjort sin del av utredningsbördan, särskilt i fråga om underlag för försäljningen som klaganden inte rimligen kunnat förfoga över. I det följande kommer därför klagandens nya påståenden att bemötas kortfattat.

II – KLAGANDEN HAR INTE VISAT ELLER ENS GJORT DET SANNOLIKT ATT DET PÅSTÅDDA STÖDET SKULLE LIGGA ÖVER TAKET FÖR STÖD AV MINDRE BETYDELSE

6. Enligt klaganden (punkt 4.1-4.6) är kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 av den 15 december 2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse (EUT L 379, s. 5) inte tillämplig, då det påstådda stödet inte kan bestämmas till exakt belopp och inte utgör s.k. ”genomsynligt stöd”.
7. Det framgår emellertid av artikel 2.4 b) i förordning nr 1998/2006 att stöd i form av kapitaltillskott mycket väl kan anses utgöra genomsynligt stöd av mindre betydelse, om det sammanlagda offentliga kapitaltillskottet ligger under taket för stöd av mindre betydelse.
8. Stockholms läns landsting vidhåller att klaganden i de förevarande målen inte visat, eller ens gjort sannolikt, att aktuella överlåtelser skett till påstått underpris överstigande € 200 000 per överlåtelse.

III – ÖVERLÅTELSENA HAR EJ SKETT TILL UNDERPRIS

9. Tvärtom har Stockholms läns landsting genom tidigare ingivet yttrande samt bilagor fullgjort sin del av utredningsbördan, och redan visat att det helt saknas fog för påståendet om att överlåtelserna skett till underpris.
10. Klaganden gör med stöd av konkurrensutsättningen och de därmed förenade värderingarna och anbuden av Upplands Väsby, Viksjö och Akalla vårdcentraler gällande att det skulle stå klart att överlåtelserna av S:t Eriks, Vaxholms och Huvudsta vårdcentraler inte motsvarade marknadspriset, och att de därför skulle ha skett till underpris.

Ö&A

11. Som redan framhållits ovan i punkten 2, saknar dessa överlåtelse, som har skett genom konkurrensutsättning i ett öppet anbudsförfarande, relevans för att bedöma om de aktuella avknoppningarna skett till underpris eller ej.

De aktuella avkastningsvärderingarna innefattar även en värdering av goodwill

12. Klaganden vidhåller i sitt yttrande (punkt 1.4, 1.7, 2.12-2.14) den felaktiga uppfattningen att utförda värderingar inte innefattat värdet på immaterialrätter och goodwill.
13. Som framgår av Stockholms läns landsting redan tidigare ingivna värderingar utförda av Öhrlings PricewaterhouseCoopers, avsåg dessa respektive rörelses indikativa *avkastningsvärde*, varvid även värdet på immaterialrätter och "goodwill" har beaktats.
14. Värdering av verksamhet kan göras med olika metoder, bl.a. substansvärdering och avkastningsvärdering. Den huvudsakliga skillnaden mellan avkastningsvärderingen och substansvärderingen utgörs framför allt av värderingen av så kallad "goodwill" (alternativt "badwill"). Avkastningsvärderingen innefattar en värdering av "goodwill/badwill".
15. Vid värdering av en vårdcentral inför en försäljning sker dels en marknadsmässig värdering av utrustning, inventarier och eventuellt varulager, dels en marknadsmässig värdering av rörelsen. Värdering av rörelsen innebär att värden som t.ex. "goodwill", varumärke, underliggande avtal och kundstock beaktas.
16. Klagandens påståenden att värderingarna endast omfattar en marknadsmässig substansvärdering av utrustning, inventarier och eventuellt varulager, är därför inkorrekt.

Alla överlåtelser av offentligt ägd egendom behöver inte ske genom konkurrensutsättning

17. Klaganden vidhåller i punkten 2.9 av sitt yttrande att "en överlåtelse utan konkurrensutsättning är ägnad att resultera i att marknadspris inte kan fastställas. Den oundvikliga följden blir att enskild otillbörligt gynnas. Det EG:s konkurrensrättsliga regler [sic] vilar på denna utgångspunkt". Klaganden gör vidare i punkt 2.10 gällande att några slutsatser inte kan dras av Kommissionens meddelande om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader (97/C 209/03).
18. Stockholms läns landsting konstaterar att klagandens ståndpunkt i detta avseende uttryckligen motsägs av Europeiska kommissionens beslutspraxis på statsstödsområdet i fråga om privatiseringar (se bl.a. kommissionens beslut 2000/629/EC av den 11 april 2000 om de stödåtgärder som Italien genomfört till förmån för Centrale del Latte di Roma (EGT L 265, s. 15, punkt 85 ff.).
19. Av punkterna 88-89 i kommissionens beslut Centrale del Latte di Roma framgår följande:

"Av samma meddelande följer att medlemsstaterna vid försäljning av statlig egendom inte behöver vare sig anordna formella anbudsförfaranden eller tillämpa reglerna i direktiven om offentlig upphandling. Detta betyder att försäljning av statlig egendom genom direkta förhandlingar är tillåten enligt gemenskapens regler, oberoende av om det har skett en aktiv och omfattande utannonsering därav eller ej.

När det gäller försäljningspriset för företaget, och som i det aktuella fallet vid försäljning utan formellt anbudsförfarande, brukar kommissionen bara kräva att försäljningspriset skall vara i linje med marknadsvärdet av tillgångarna enligt den oberoende värderingsmannens bedömning."

V – ÖVERLÅTELSENA SNEDVRIDER INTE KONKURRENSEN OCH SAKNAR SAMHANDELSEFFEKT

20. Klaganden gör i punkterna 2.15-2.17 gällande att om en enskild åtnjutit en förmån föreligger det rättsligt sett en presumtion för att konkurrensen snedvridits, och att det som är rättsligt sett centralt är i vilken utsträckning det påstådda stödet försvårat *inträdet* på den gemensamma marknaden.
21. Stockholms läns landsting konstaterar att klaganden i detta avseende verkar blanda ihop en argumentation kring den påstådda stödåtgärdens konkurrensnedvridande effekter, med en argumentation om eventuella etableringshinder.
22. Vidare ställer sig Stockholms läns landsting frågande till klagandens påstående i punkten 2.20 att det av "EG-domstolens mycket strikta praxis inom detta område" skulle framgå att det skulle vara irrelevant att marknaden för närsjukvård är av lokal natur. Likaså saknar klaganden grund för att påstå att "[a]v EG-domstolens rättspraxis framgår klart att vårdcentraltjänster i Sverige, som erbjuds över hela Sverige är *inte av lokal natur*". Detta påstående är felaktigt i sak, eftersom de aktuella vårdcentralerna erbjuder sina tjänster till invånarna inom Stockholms län.
23. I kommissionens beslut av den 30 januari 2008 om det statliga stöd C 35/06 (f.d. NN 37/06) som Sverige har genomfört till förmån för Konsum Jämtland ekonomisk förening (EUT L 120, s. 3), konstaterar kommissionen bl.a. att den aktuella marknaden var "huvudsakligen av lokal eller regional karaktär" (punkten 68) och att "påverkan på handeln mellan medlemsstaterna torde vara tämligen begränsad" (punkten 72).
24. Ett av villkoren för tillämpningen av artikel 87.1 EG, nämligen att stödet skall kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna, kan förvisso vara uppfyllt oberoende av om

de tillhandahållna tjänsterna är av lokal eller regional art (se dom av den 3 mars 2005 i mål C-172/03, Heiser, REG 2005, s. I-1627, punkt 33).

25. Till skillnad från såväl den hänskjutande domstolens som EG-domstolens slutsatser i det ovan nämnda Heiser-målet (punkt 35), kan det dock inte på allvar påstås att vårdcentraler i Stockholmsområdet faktiskt eller ens potentiellt konkurrerar med vårdcentraler som är etablerade i andra medlemsstater. Under alla omständigheter har sökanden bevisbördan för att så skulle vara fallet, och grundar sina resonemang på allmänt hållna presumtioner och obestyrkta påståenden.
26. Till skillnad från den påstådda stödmottagaren i kommissionens beslut av den 30 januari 2008 om det statliga stöd C 35/06 (f.d. NN 37/06) som Sverige har genomfört till förmån för Konsum Jämtland ekonomisk förening, är ägarna till de företag som övertog vårdcentralerna anställda på respektive vårdcentral och inte internationella aktörer som verkar på en internationell marknad. Även detta talar mot att samhandeln har påverkats negativt eller att konkurrensen på den gemensamma marknaden har snedvridits.

VI – NÅGON NOTIFIKATIONSPLIKT FÖRELIGGER INTE ENLIGT EG:S ALLMÄNNA GRUPPUNDANTAGSFÖRORDNING NR 800/2008

27. Klaganden gör i punkt 4.7 gällande att kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 av den 6 augusti 2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning) (EUT L 214, s. 3) inte är tillämplig, eftersom det påstådda stödet inte notifierats till kommissionen enligt artikel 3 i förordningen.
28. Stockholms läns landsting bestrider att det skulle finnas någon *notifikationsplikt* enligt artikel 3 i förordning nr 800/2008. Det *efterföljande informationsförfarande* som stadgas enligt artikel 9 i förordningen, är under alla omständigheter inte tillämpligt på

Ö&A

stödåtgärder som har beviljats *före* förordningens ikraftträdande enligt övergångsbestämmelsen i artikel 44.1 i denna förordning. Det är ostridigt att samtliga avtal om de i målet aktuella överlåtelseerna träffades före förordningens ikraftträdande.

29. Någon skyldighet att i efterhand informera Europeiska kommissionen om de aktuella överlåtelseerna, finns därför inte. Klagandens argumentation att tillämpningen av den allmänna gruppundantagsförordningen skulle vara avhängig att överlåtelseerna faktiskt anmälts i efterhand till Europeiska kommissionen, är därför felaktig.

VII – ÖVRIGA FRÅGOR

30. Stockholms läns landsting tillbakavisar slutligen klagandens ytterst långtgående tolkningar av SKL:s och Konkurrensverkets syn på avknoppningar. Varken SKL eller Konkurrensverket har uttalat att de avknoppningar som skett av skolor och vårdcentraler är lagstridiga.

31. Den av klaganden i punkt 3.2 citerade promemorian från Konkurrensverket (dnr 382/2008) behandlar huvudsakligen frågan när kommunen eller landstinget, *i ett andra steg efter avknoppning*, köper motsvarande tjänster. Som Konkurrensverket konstaterat, aktualiserar det frågan om upphandlingsreglerna måste följas. LOU är dock över huvud taget inte tillämplig vid själva överlåtelsen av verksamheten.

VIII – SLUTSATSER

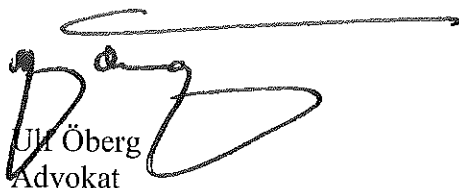
32. Sammanfattningsvis har klaganden varken visat, eller ens gjort sannolikt, att den aktuella försäljningen har skett till underpris, att försäljningen snedvridit eller riskerar att snedvrیدا konkurrensen på den gemensamma marknaden, eller att den påverkat eller riskerar att påverka handeln mellan medlemsstaterna. Överlåtelseerna innefattar således inte statsstöd i den mening som avses i artikel 87 EG, och någon anmälningsplikt enligt artikel 88.3 EG föreligger således inte.

Ö&A

33. Klaganden har under alla omständigheter inte heller visat, eller ens gjort sannolikt, att aktuella överlåtelser skett till påstått underpris överstigande € 200 000 per överlåtelse jämte förordning nr 1998/2006, eller att den allmänna gruppundantagsförordningen nr 800/2008 inte skulle vara tillämplig. Slutligen har klaganden inte heller visat att försäljningen medfört ett enligt kommunallagen otillåtet stöd till näringsidkare.

Stockholm, dag som ovan,

J.H. Öberg
Advokat